

Tulojen arvioiminen

Laskelmalla huomioitavan tulon määrä voidaan arvioida, jos

- asiakkaalle maksetaan säännöllisesti määrältään vaihtelevia tuloja,
- tulojen määrä vaihtelee kuukausittain vähäistä enemmän
- eikä riittävää selvitystä etuusjakson aikana tosiasiallisesti maksettavista tuloista vielä päätöstä tehtäessä ole käytettävissä.

Tällöin päätös tehdään aina kuukaudeksi kerrallaan. Päätöksessä kerrotaan, että tulo on arvioitu sekä mihin arvio perustuu. Tulojen arvioimista voidaan käyttää kaikissa tulolajeissa, kuten esimerkiksi

- [ansiotuloissa](#)
- sovitellussa työttömyysetuudessa
- pelivoitoissa
- avustuksissa
- elatusavussa
- [yrittäjien ansiotuloissa](#)

Arvio voidaan tehdä esimerkiksi hakijan oman arvion sekä edeltävinä kuukausina saatujen tulojen perusteella, jollei sitä voida pitää kohtuuttomana. Jos osa hakukuukauden tuloista on jo päätöstä annettaessa tiedossa, huomioidaan tiedossa oleva tulo laskelmalla ja arvioidaan vain loppukuukauden tulot. Tulojen arvioimisessa käytetään tapauskohtaista kokonaisharkintaa hakijan yksilöllinen tilanne huomioiden.

Piian ansiotulojen määrä vaihtelee, mutta hänellä on joka kuukausi jonkin verran ansiotuloja eri työnantajilta. Piia hakee toimeentulotukea huhtikuulle, mutta huhtikuun ansiotulot eivät ole vielä päätöstä annettaessa tiedossa. Piia on saanut ansiotuloja tammikuussa yhteensä 550 euroa, helmikuussa yhteensä 1 000 euroa ja maaliskuussa yhteensä 600 euroa. Edeltävien kuukausien ansiotulojen perusteella Piian huhtikuun laskelmalle viedään arvioitua ansiotuloa 700 euroa.

Minnan ansiotulojen määrä vaihtelee kuukausittain. Tämän lisäksi palkka maksetaan hänelle kaksi kertaa kuukaudessa, kuun 6. ja 20. päivä. Edeltävien kuukausien palkanmaksujen perusteella Minnan tammikuun tulojen määräksi voidaan arvioida yhteensä 1 000 euroa. Tammikuun päätöstä annettaessa tiedetään, että 6.1. Minnalle on maksettu 600 euroa ansiotulona. Tiedossa ei kuitenkaan ole 20.1. maksettavan ansiotulon määrä. Koska edeltävien kuukausien perusteella Minnan koko tammikuun palkkojen yhteismääräksi on arvioitu 1 000 euroa, arvioidaan loppukuusta maksettavan ansiotulon määräksi 400 euroa (1 000 euroa – 600 euroa). Minnan tammikuun laskelmalla huomioidaan 6.1. maksettu ansiotulo 600 euroa sekä loppukuun arvioitu ansiotulo 400 euroa.

Sallan tilioitteilla on nähtävissä joka kuukausi yhteensä noin 220-470 euroa avustuksia läheisiltä. Salla on saanut avustuksia huhtikuussa yhteensä 220 euroa, toukokuussa 470 euroa ja kesäkuussa 310 euroa. Tulo on säännöllinen ja sen määrä vaihtelee enemmän kuin vähäisesti kuukausittain. Koska heinäkuun avustusten määrä ei ole tiedossa päätöstä annettaessa, arvioidaan heinäkuun laskelmalle avustusten määräksi 300 euroa. Arviosta vähennetään yksin asuvalta Sallalta 50 euroa, jolloin tulona huomioidaan 250 euroa.

Sovitellun työttömyysetuuden arvioiminen

Sovitellun työttömyysetuuden määrä voidaan arvioida, jos riittävää selvitystä hakemiskuukauden aikana tosiasiallisesti maksettavasta etuus- ja ansiotulosta ei päätöksentekohetkellä ole käytettävissä. Tällöin myös ansiotulon määrä arvioidaan.

Sovitellun työttömyysetuuden määrä voidaan arvioida esimerkiksi edellisten kuukausien työttömyysetuuden maksujen perusteella, jollei sitä voida pitää kohtuuttomana. Essillä on osa-aikatyö. Hänen palkkansa määrä vaihtelee kuukausittain, joten työmarkkinatuki maksetaan soviteltuna. Kun Essi hakee toimeentulotukea huhtikuulle, eivät huhtikuun ansiotulot ja sovitellun työmarkkinatuen määrä ole vielä päätöstä annettaessa tiedossa. Essin kolme edellistä sovitellun työmarkkinatuen maksua ovat olleet 153 euroa, 450 euroa ja 253 euroa. Huhtikuussa maksettava soviteltu työmarkkinatuki arvioidaan edellisten kuukausien maksujen perusteella ja laskelmalla huomioidaan 250 euroa työmarkkinatukea. Huhtikuun laskelmalla huomioitava ansiotulo arvioidaan edellisten kuukausien palkkojen perusteella.

Sovitellun työttömyysetuuden määrää ei arvioida, jos hakijan oikeutta kyseiseen etuuteen ei ole vielä lainkaan ratkaistu. Tällöin työttömyysetuuteen tehdään kuittaus. Katso myös [saatavasuunnitelma eli kuittaus odotettavissa olevasta etuudesta](#).

Pelivoittojen arvioiminen

Yleensä [pelivoittoa](#) ei arvioida tulevalle ajalle. Laskelmalla huomioitavan pelivoiton määrä voidaan arvioida, jos

- asiakkaalla on kuukausittain säännöllisesti ammattimaisesti pelaamalla hankittuja pelivoittoja
- pelivoittojen määrä vaihtelee kuukausittain vähäistä enemmän
- eikä riittävää selvitystä etuusjakson aikana tosiasiallisesti maksettavista pelivoitoista vielä päätöstä tehtäessä ole käytettävissä.

Ammattimaisesti pelaamalla hankittujen pelivoittojen arvioimisessa tulee käyttää tapauskohtaista harkintaa.

Asiakkaan kanssa keskustellaan tarvittaessa pelaamiseen liittyvistä ongelmista sekä [sosiaalihuollon tarpeen ilmoituksesta](#).

Jos asiakkaalla on satunnaisia tai määrältään vähäisiä pelivoittoja, ne huomioidaan niiden maksukuukaudelle tuloksi. Jos Kela ei ole tiennyt pelivoitoista päätöstä tehtäessä, pelivoitot voidaan huomioida jälkikäteen kahden seuraavan kuukauden laskelmalla. Lue lisää [tulo ei ole ollut tiedossa toimeentulotuesta päätettäessä](#).

Elatusavun määrän arvioiminen

Jos asiakkaan elatusvelvollinen, erillään asuva aviopuoliso tai alle 18-vuotiaan lapsen vanhempi, maksaa kuukausittain elatusta asiakkaalle, mutta elatuksen määrä vaihtelee vähäistä enemmän, voidaan laskelmalla huomioitavan elatuksen määrä arvioida asiakkaan oman arvion sekä edellisten kuukausien maksujen perusteella. Lapsen elatuksen osalta arvio voidaan tehdä vain, jos sopimusta tai päätöstä elatusavusta ei ole tehty.